

BIBLIOTECA DE
CCATALUNYA
MEMÒRIA 2018

Juliol 2019

SUMARI

<u>Presentació .....</u>	<u>pàg 3</u>
<u>1. Indicadors .....</u>	<u>pàg 4</u>
<u>2. Què oferim als usuaris .....</u>	<u>pàg 5-7</u>
<u>Explora la BC: nou cercador de continguts de la Biblioteca de Catalunya .....</u>	<u>pàg 8</u>
<u>3. Fons de la BC .....</u>	<u>pàg 9-13</u>
<u>Artistes il·lustradores: nous ingressos a la Unitat Gràfica de la Biblioteca de Catalunya .....</u>	<u>pàg 14-15</u>
<u>4. Iniciatives digitals .....</u>	<u>pàg 16-18</u>
<u>5. Col·laboracions .....</u>	<u>pàg 19-21</u>
<u>6. Treballar a la BC .....</u>	<u>pàg 22</u>
<u>7. Publicacions .....</u>	<u>pàg 23</u>
<u>8. Agraïments .....</u>	<u>pàg 23</u>

PRESENTACIÓ

El 2018 la Biblioteca de Catalunya ha continuat les línies estratègiques iniciades l'any anterior a l'entorn dels eixos Espai social, Patrimoni, Coneixement i Recerca, Serveis, Cooperació i Internacionalització, fixats pel document [Estratègia 2017-2021](#), aprovat pel Consell Rector.

El detall i resultats de les noranta-vuit accions que se'n desprenen d'aquesta estratègia es poden consultar al document [Pla operatiu 2018. Resultats](#). D'aquests, cal destacar la valoració de 9,1 sobre 10 de satisfacció dels usuaris i el grau de compliment dels compromisos adquirits per la BC a la Carta de Serveis, que se situa en un 97,2%. En conjunt, els indicadors de la BC són molt satisfactoris i milloren en la majoria de casos els de l'any anterior. L'activitat desplegada en tots els àmbits i els bons resultats obtinguts cal atribuir-los, sense dubte, a l'entusiasme i a la professionalitat de les persones que treballen a la Biblioteca.

La col·lecció patrimonial continua creixent gràcies al dipòsit legal i als generosos donatius, entre els quals, l'arxiu i biblioteca de l'escriptor i periodista Josep Maria Huertas Claveria, i del poeta i acadèmic Carles Miralles; els dibuixos originals d'Antoni Calonge, un dels noms representatius de El Víbora; el fons de discos de pedra de Flora Klein; i una col·lecció completa de la selecció d'episodis publicats pel dibuixant Boixcar a Hazañas bélicas, constitueixen una petita mostra representativa de la diversitat de tipologies i formats ingressats.

La BC segueix amb la seva aposta per potenciar espais de debat i d'intercanvi de coneixement entre professionals, i amb aquest objectiu ha organitzat la 2a Jornada Pedrellianes, i la 1a Jornada sobre el Patrimoni Sonor i Audiovisual en col·laboració amb l'Arxiu Nacional de Catalunya.

Finalment, fer palès que, un any més, resta pendent abordar l'ampliació de la BC en el Recinte de l'Hospital. Aquest és un projecte reivindicat des de fa molts anys que implica a l'Ajuntament —a través de l'ICUB i el Districte de Ciutat Vella— i a la Generalitat. El context polític dels darrers anys i els canvis de representants que s'han produït han complicat l'assoliment d'un acord en ferm al respecte. És una ampliació necessària que revertiria positivament en la Biblioteca, el barri, la ciutat i el país, motiu pel qual persistirem per tal que es pugui fer realitat.

Eugènia Serra, directora de la Biblioteca

1. INDICADORS

	2016	2017	2018
Satisfacció usuaris	9,0	9,0	9,1
Compliment compromisos carta de serveis (%)	96,4 %	96,7 %	97,2 %
Nombre d'usuaris (presencials, remots i xarxes socials)	1.532.362	1.490.845	1.582.656
Nombre de consultes al catàleg	2.850.967	2.533.325	3.250.258
Nombre de visitants	15.436	14.701	13.683
Nombre d'activitats (exposicions, conferències, concerts, etc.)	364	367	352
Nombre de documents subministrats i consultats (originals i reproduccions)	1.336.633	1.283.296	1.372.555
Material lliurat electrònicament (%)	31,60 %	36,36 %	31,78 %
Préstec per a exposicions (nombre exposicions/ peces)	8/71	22/127	18/86
Nombre documents rebuts (compra, donatiu, DL i intercanvi)	149.078	142.349	172.158
Nombre documents processats (nous, duplicats, desestimats)	148.802	146.654	147.111
Nombre d'imatges digitals creades	233.015	84.682	203.217
Nombre de número de Dipòsit Legal assignats	33.182	35.475	35.899
Nombre de número ISSN assignats	347	625	570
Nombre de registres CANTIC creats (per la BC)	9.812	15.599	18.484
Nombre de registres CANTIC creats (total)	18.360	23.344	23.931
Nombre de registres CIP creats	111	151	108
Dies d'obertura anuals	291	291	291
Mitjana dies de baixa per treballador	19	21	24

2. QUÈ OFERIM ALS USUARIS?

2.1 Serveis a l'usuari

Avaluació del grau de compliment de la Carta de Serveis

Per conèixer el grau de compliment dels compromisos que la BC ha establert amb els seus lectors mitjançant la [Carta de serveis](#), s'han avaluat els indicadors que els mesuren. El grau de compliment de la carta el 2018 ha arribat al 97,2%. En general els resultats són satisfactoris, d'acord amb la tendència d'anys anteriors.

Llegim al jardí

El 20 de març es va reprendre el servei *Llegim al jardí*, d'ús del jardins del recinte de l'antic Hospital com a espai de lectura. A més de taules i cadires els usuaris disposaven de connexió a Internet sense fils, de préstec de llibres, revistes i premsa diària. Fins a la seva finalització el 10 de novembre el servei ha tingut més de 26.500 usuaris i s'han consultat uns 18.000 documents.

Xarxes socials

El bloc, Facebook i Twitter fan difusió sistemàtica de la Biblioteca de Catalunya. Durant el 2018 la BC ha publicat 27 entrades al bloc, 218 a Facebook i 575 tuïts. A final de 2018 la BC tenia 3.740 seguidors de Facebook i 7.980 de Twitter.

Així mateix, la Biblioteca té perfil i participa activament a Pinterest, amb 38 taulells, més de 3.200 imatges i gairebé 1.150 seguidors. També ha publicat a Flickr 334 imatges d'activitats fetes a la BC.

Des del mes de juny tenim presència a Instagram amb 161 entrades i amb quasi 1.300 seguidors.

Serveis en línia

Des del web de la Biblioteca es pot accedir a diversos serveis: informació bibliogràfica, petició, reserva, préstec i reproducció de documents, autoservei de còpies amb dispositiu mòbil, venda en línia de reproduccions digitals, reserva d'ordinadors portàtils a la sala de lectura, préstec interbibliotecari per a institucions i usuaris particulars, proposta de compra de documents, visites guiades i sessions de docència, obtenció i renovació de passis i carnets de lector, distribució de documents duplicats a entitats sense ànim de lucre, cessió d'espais, filmacions, publicacions i botiga virtual.

Creixement dels indicadors estadístics

Malgrat les limitacions de personal i pressupostàries la satisfacció dels usuaris (9,1 sobre 10) es manté respecte el 2017 i el compliment dels compromisos de la carta de serveis (97,2 %) creix 0,5 punts.

2.2 Serveis educatius i visites

Col·laboració amb universitats i centres d'ensenyament

El 2018 ha continuat la campanya de col·laboració amb universitats i centres d'ensenyament secundari iniciada el 2005. L'objectiu de la iniciativa és oferir als professors i alumnes sessions de formació específica dels seus estudis a la Biblioteca de Catalunya.

Jornades de Portes Obertes

La Jornada de Portes Obertes es va celebrar el dimarts 23 d'abril, Sant Jordi; 2.100 persones van visitar la Biblioteca, una mica més que l'any passat.

Visites guiades

Durant l'any s'han rebut unes 4.000 persones en 165 sessions i visites guiades per a estudiants universitaris, de primària i secundària, escoles d'adults, associacions diverses i professionals de l'àmbit de la informació i la documentació. L'Arxiu Joan Maragall, com a casa museu, ha tingut 1.350 visitants.

2.3 Activitats de difusió

Exposicions

La BC ha organitzat durant el 2018 11 exposicions de petit format a l'Espai Zero:

- "El fons de segells pendents de pergamins de la BC". 15.01-14.02.18
- "Rosa Mirambell: davant del paper en blanc". 15.02-14.03.18
- "Montserrat Abelló: malgrat tot, poeta". 15.03-14.04.18
- "Jep Nuix ad valorem". 16.04-15.05.18
- "Els incunables, del còdex manuscrit al llibre tipogràfic modern". 16.05-16.06.18
- "Feminal i revistes femenines". 18.06-17.07.18
- "1968, quin estiu el d'aquell any!". 18.7-12.09.18
- "Barcelona, ciutat de setges". 13.09-15.10.18
- "Impressions Mompou". 16.10-15.11.18
- "Noms propis de la indústria discogràfica a Catalunya (1950-1970)". 16.11-15.12.18
- "Edicions de La Magrana, 1976-1999". 17.12.18-15.01.19

I 3, a la Sala d'Exposicions:

- "Artistes sobre vinil: pintura, disseny i fotografia". 06.03-05.05.18
- "Pau Audouard: el fotògraf artista". 07.06-07.08.18
- "Crític Gasch". 23.11.18-31.01.19

Teatre a la BC

La Biblioteca ha acollit la representació de diverses obres teatrals com *Maragall a casa*, a l'Arxiu Joan Maragall; *Sopa de pollastre amb ordi*, del 13 de febrer al 8 d'abril; *Bodas de sangre*, del 6 al 30 de setembre; *Una Ilíada*, del 18 d'octubre al 4 de novembre; *4D òptic*, del 28 de novembre de 2018 al 13 de gener de 2019.

Activitats musicals

Durant el 2018 han tingut lloc diverses activitats musicals a la Biblioteca com els concerts i recitals següents: el de Serrat Fajula amb la cobla de l'ESMUC; el de Miha Pogacnik; el concert "Diàlegs íntims: veu, clarinet, piano"; "Timbres de sonata" de DuoProject; el concert de clavecí, violoncel i soprano de Guillermo Turina; "Al mar Maragall"; els del Festival Josep Soler; el de Michiko Hamaguchi; els de Piano Duo; el d'Antoni Besses i Natsuki Nishimoto; els de Josep Bassal; el concert de 50 anys de la coral Lavínia; el dels grups de cambra IEA Oriol Martorell; els del Barcelona Festival of Song; els de Barcelona Piano Academy; una audició de pianola amb rotlles de la família De Riba; els del Certamen Llobet de guitarra; un concert d'homenatge a Joan Cererols; el de Gloria Dávalos; el d'Eva de la Torre i Chiko Tanaka; el concert de Nadal de la Coral Diaula i el de piano de Jonathan Fernández.

Altres esdeveniments

A més d'aquestes activitats se n'han dut a terme d'altres de destacades com una *Cartografia del desig* dedicada a Maria-Mercè Marçal i Montserrat Abelló; la presentació dels finalistes del premi Òmnium a la millor novel·la catalana de l'any; l'entrega dels Premis de la Crítica Catalana; el cicle de conferències "Dona medieval" i el de "Diàlegs Literaris"; la celebració del Dia de les Escritores, així com les jornades professionals de Patrimoni Sonor i Audiovisual i les Predellianes, aquestes últimes dedicades a la figura de Felip Pedrell.

Així mateix han tingut lloc diferents presentacions de llibres i discs. D'altra banda, la BC ha cedit els seus espais per a diverses activitats: rodes de premsa, congressos, seminaris, lliuraments de premis, reunions, gravacions, reportatges fotogràfics, etc.

Jornada de Portes Obertes

Explora la BC: nou cercador de continguts de la Biblioteca de Catalunya

Els instruments que les biblioteques proporcionen actualment als seus usuaris per a la cerca de continguts s'encaminen a la implementació d'eines de descobriment que permetin integrar i donar accés de manera uniforme a tots els recursos que ofereix la biblioteca, ja siguin físics o en línia. Aquestes eines, a més, posen a disposició dels usuaris un mètode senzill de descobrir nous continguts, tot emulant les característiques i funcionalitats d'interfícies de consulta tant utilitzades com Google o Amazon.

En el procés de millora continua de les eines per a la cerca de contingut, el juny del 2018 la Biblioteca de Catalunya va estrenar l'**Explora la BC**, una eina que permet cercar de manera simultània gairebé tots els recursos d'informació:

- Fons físics: llibres, revistes, manuscrits, partitures, vídeos, mapes, etc.
- Recursos electrònics: llibres i revistes, articles i bases de dades

Com a novetats principals cal destacar:

- Agrupa en una sola eina els continguts que abans calia cercar als diferents instruments de cerca: l'e-Cercador i el Catàleg
- Permet cercar Tot el contingut o només el de Catàleg
- Possibilitat de filtrar la cerca per múltiples facetes com: tipus de material, llengua, editorial, any de publicació...
- Cerca més fàcil i intuïtiva
- Accés directe al text complet en cas que estigui disponible
- Entorn de navegació més actual i adaptat a dispositius mòbils
- Accés més senzill des de fora de la BC

Així, des d'un únic punt l'usuari pot accedir al text complet d'un article científic d'un recurs subscrit per la BC o que es troba en obert a Internet, a material digitalitzat del fons de la biblioteca, o demanar un document físic que es troba als dipòsits. A més, té la possibilitat de demanar una reproducció d'un document, en alguns casos adquirir directament una còpia en alta resolució, o sol·licitar un article que pot consultar des de la BC per préstec interbibliotecari.

Tota la informació i els serveis afegits des d'una única pantalla, cosa que facilita enormement la cerca de continguts, com ho certifiquen les 31.569 consultes, des de la posada en marxa —al mes de juny— fins al desembre de 2018.

Marga Losantos Viñolas (Cap del Servei d'Accés i Obtenció de Documents)

Karibel Pérez Villalba (Responsable de l'Àrea de Tecnologia de la Informació)

3. FONTS DE LA BC

El 2018 la Biblioteca de Catalunya ha adquirit 172.158 unitats documentals, de les quals 101.509 corresponen a donacions i dipòsits, 3.325 a compres, 96 a intercanvi i 67.228 al Dipòsit Legal.

3.1 Adquisicions destacades

Impresos i Col·leccions Especials

Aquest any han ingressat als fons de la Secció donacions fetes per particulars i entitats. També han arribat impresos antics que formen part de donacions més àmplies, com ara el Fons Germans Alòs-Moner o la Biblioteca del President Jordi Pujol. Esmentar la donació d'una quarantena d'edicions miniatura de Damian Dichi Rusansky, de l'editorial Caballo Regalado.

Les adquisicions per compra han estat principalment d'impresos antics o rars de bibliografia catalana, així com edicions numerades, que incrementen el fons de les col·leccions: *Butlla de privilegis als confreres de Montserrat*. [Barcelona]: [Joan Rosembach], [1498]; Francisco Sánchez del Campo. *Tratado de deuotissimas y muy lastimosas contemplaciones dela Passion del hijo de Dios y dela compassio[n] dela Virgen Santa Maria...* Impreso en Barcelona: en la emprenta de Francisco Dotil ... : a costa de Raphel Vivé ..., 1611; Raimundi Lulli. Pr[a]evia *Apostrophe ad Deiparam Virginem*. [Lloc de publicació no identificat]: [editor no identificat], [no abans de 1606]; Gaspar Salla. *Memorial ajustado del pleyto que se halla pendiente en la Real Audiencia de este Principado...* [Barcelona]: [editor no identificat], [no abans de 3 de març de 1717]; [El Cabildo de la Catedral de Vic contra las pretensiones de su Obispo don Antonio Pasqual]. [Barcelona?], [1687]; Josep de Letamendi. *Discurs pronunciat en la festa dels Jochs Florals d'enguany per lo president del Consistori en [...]*. Barcelona: Estampa de L. Obradors y P. Sulé, 1872; Jerónimo Cortés, Carlos Guillino. *El non Plus Ultra del Lunario, y prognóstico perpetuo, general y particular...* Imp. Joseph Giralt. Barcelona, sa (aprobación e imprimatur de 1713); Francisco de Guzmán. *Sentencias generales*. Lérida: Publicado por Imp. Pedro de Robles, 1576; Alphonse Serres de la Tour. *Le Gazettin*. París: Publicado por Imp. (Bureau de la Gazette de France), 1790; *Breviarium Secundum Usum Almae Dertusensis Ecclesiae*. Lyon: apud Bartholomeum Massia, 1547.

Manuscrits

El 2018 han ingressat diverses donacions de fons d'entre els quals destaquen el de Jordi Carbonell; el de Carles Miralles i el de Josep Maria Huertas Claveria.

Fons destacat: donació del fons de Carles Miralles, poeta, hel·lenista i crític literari, que conté documentació personal i professional.

Així mateix s'ha comprat un *Llibre d'Hores* del segle XV, l'obra *Sara la Ysraelita* de Joan Lluís Pons i Gallarza.

Música

Dels fons rebuts destaquen les donacions de Ricart-Capdevila i d'Albert Vilardell. També han ingressat nous documents dels fons de Josep Soler i de Joaquim Homs, que ja formaven part de les col·leccions de la Biblioteca. Així mateix cal destacar les partitures i jocs de partícels de Jordi Domingo Mombiola.

Quant a compres, 9 documents de memòries i correspondència de l'Orfeó Gracienc i la col·lecció de documents de la família Garcia Faria.

Documents gràfics

Dels nous ingressos a Unitat Gràfica, cal destacar-ne el donatiu del fons d'Antoni Calonge, obra que es creia perduda o destruïda, i que era cobejada pels col·leccionistes.

També són molt destacables, per la seva qualitat, els dibuixos originals del còmic d'Alfons López, *Miguel Núñez: mil vidas más* que obtingué el premi Nacional de Cultura del CONCA el 2011 en l'apartat de còmic.

Altres incorporacions remarcables són el conjunt inclòs en el fons d'Amèlia Riera, una part del qual és donatiu i la resta compra, a l'entorn de l'obra de bibliòfil de Joan Perucho *Poemas para un libro de Amelia Riera*.

El fons E.C. Ricart, part donatiu i part compra, ofert per Josep Almirall, que inclou obra original i xilogràfica de Ricart, així com d'autors del cercle de l'artista; cal destacar, per la seva raresa, els vanos pintats per Ricart, Junceda i Castanys

Igualment destacable és el fons, obra original i impresa, del dibuixant Enric Cervelló fonamentalment d'obra publicitària i comercial.

La compra de dibuixos originals i fotografies de Joan Llopart, autor que forma part de la memòria gràfica de finals del s. XIX i inicis del s. XX, ja que col·laborà en diverses revistes humorístiques.

S'ha completat el donatiu de Josep Ribot i el fons Mini Print i el de l'artista Joaquim Pujol Grau.

Digilito de Joaquim Pujol

Hem rebut donatius més modestos però igualment destacables, com els dibuixos per a felicitacions de Lisi Martín, els cartells del Taller Vallirana, els petits impresos de Belinda Yufera, les fotografies de gran format de Ramon Dachs o els dibuixos dels darrers anys de Pietat Fornesa.

Documents sonors i audiovisuals

Quant a les donacions, cal destacar les que van arribar amb el conjunt de documentació de Quima Jaume, Josep M. Huertas, Sebastià Gasch, M. Antònia Oliver, Amadeu Soberanas, Mercè Torrents o Manel Pagès.

També la que va fer el compositor i pianista americà Carter Larsen d'enregistraments sonors i partitures de les seves obres, ja que d'altres les ha fet en institucions europees seleccionades de manera que és un orgull per a la Biblioteca que hagi decidit dipositar-les aquí.

Entre els documents adquirits, cal destacar, una petita col·lecció privada de discos força antics, alguns anteriors a l'època elèctrica.

“Afinitats compartides” va ser un diàleg entre Joaquim Carbó i Antònia Vicens. Des de 2004 la BC custodia el fons personal de l'escriptor que conté mecanoscrits i impresos d'originals electrònics amb esmenes, materials de treball, correspondència i retalls de premsa.

Publicacions periòdiques

Durant el 2018 s'ha comprat la col·lecció gairebé completa en un volum de *Le Gazettin*, suplement de la *Gazette de France*, del qual n'aparegueren 78 números. Hi manquen els números 26 i 44. Conté un número prospecte del *Journal Général de France*, par M. L'abbé Fontenal, el que li aporta una curiositat afegida.

Es tracta d'una revista publicada durant la primera etapa de la Revolució Francesa, amb contingut polític dedicat a notícies referents a l'Assemblea Nacional de França, i a França i l'estranger, que complementa la col·lecció de la Biblioteca de Catalunya "Revolució francesa i drets de l'home".

Des d'un punt de vista hemerogràfic és interessant perquè, durant aquests dos anys en que es va publicar *Le Gazettin*, no es té constància de l'existència de suplementos periòdics a les gasetes oficials publicades a Espanya.

Pel que fa als donatius, han ingressat 134 donatius de publicacions periòdiques, en 165 trameses, que incrementen o completen els fons de publicacions periòdiques de la Biblioteca de Catalunya.

Destaquen col·leccions completes o períodes amplis complets de revistes significatives per a l'edició catalana. Unes perquè en ser setmanaris o diaris són molt difícils d'aconseguir completes, per exemple: *Diari del Baix Penedès*, *Revista Barça* o *Teatre BCN*. D'altres com els números especials de Boixcar a *Hazañas bélicas*, amb les que es recuperen fons que al seu moment no estaven en la línia d'adquisicions de la BC. O revistes singulars incompletes com *S'Agaró* o *Dau al set*.

Són remarcables els nombrosos donatius de números solts que ens envien les biblioteques universitàries un cop han constatat que el número falta al catàleg de la Biblioteca de Catalunya.

La web catalana

El portal [PADICAT](#) (Patrimoni Digital de Catalunya), que té com a objectiu compilar, processar i donar accés permanent a la producció digital catalana va entrar en funcionament el 2006 i actualment està en ple rendiment.

A final de 2018 s'hi havien adherit unes 500 institucions diverses, mitjançant la formalització d'un conveni de col·laboració i contenia 379.830 captures de 115.481 llocs web amb un volum de 22,8 TB.

Dipòsit Legal (Bibliografia catalana)

El 2018 han ingressat per Dipòsit Legal 67.228 documents de diversos tipus: llibres, revistes, material gràfic, sonor, audiovisual, etc. S'han assignat un total de 35.899 números nous (30.796 a Barcelona, 2.024 a Girona, 1.463 a Lleida i 1.616 a Tarragona).

El Dipòsit Legal de Catalunya, integrat en la Biblioteca de Catalunya, és el receptor de la producció editorial i audiovisual catalana. La seva funció principal és recollir i preservar el conjunt de la producció editada a Catalunya en qualsevol suport i fer-ne possible el seu accés.

Patrimoni d'editors i editats

El 13 de març de 2015 es va presentar el portal [Patrimoni d'editors i editats](#), desenvolupat per la Biblioteca de Catalunya amb la voluntat de promoure la preservació i el descobriment del patrimoni editorial, proporcionar un accés únic als fons i arxius d'editors i autors, contribuir a la internacionalització del patrimoni i la cultura catalana a través de les seves indústries culturals, posar en valor els fons personals d'autors i editorials a través de la seva vinculació i garantir la disponibilitat de l'edició històrica per a futures publicacions.

Aquest any s'han incorporat 4 editorials, 14 il·lustradors i 20 col·leccions.

Artistes il·lustradores: nous ingressos a la Unitat Gràfica de la Biblioteca de Catalunya

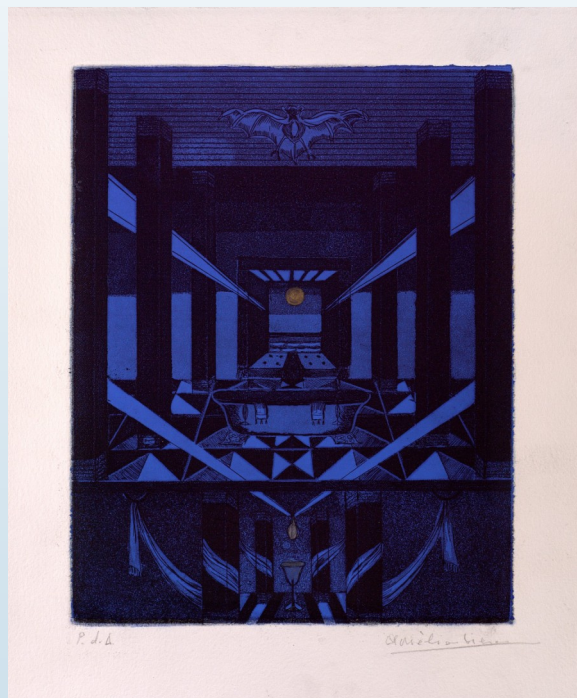
Dels nous ingressos a Unitat Gràfica durant el 2018, cal remarcar tres fons d'il·lustradores barcelonines que representen maneres ben diferents d'afrontar la professió. En primer lloc, Amèlia Riera, figura destacada en els moviments artístics de la segona meitat del s. XX, qui, des del mateix centre de la ciutat, la plaça de Catalunya, va concebre una obra que irradià i acollí diversos artistes i intel·lectuals del moment. En segon lloc, Lisi Martín, la qual treballa per a editorials estrangeres des del seu estudi del Guinardó; és molt coneguda i divulgada a Suècia i els EU, on es fabriquen objectes dels seus personatges, mentre que, en canvi, és pràcticament una desconeguda al seu país. En tercer lloc, finalment, Pietat Fornesa, artista a l'ombra del seu espòs, el músic Joaquim Homs; va ser molt poc divulgada en vida, però mai no va deixar de dibuixar en el seu estudi de Sant Gervasi.

La valuosa pintora i gravadora **Amèlia Riera** (Barcelona 1928 -) va començar la seva trajectòria el 1956 amb una producció d'arrel surrealista, caracteritzada per una ambientació enigmàtica i torbadora i realitzada en gammes de negres i formes geomètriques; la temàtica és sinistra, però vestida d'un romanticisme alhora reivindicatiu i feminista. Ha realitzat nombroses exposicions individuals i col·lectives i és molt apreciada a França i Itàlia, on ha rebut diversos premis. El 2015 fou guardonada amb el Premi Nacional de Cultura i el 2016 va ser elegida acadèmica d'honor de la Reial Acadèmia Catalana de Belles Arts de Sant Jordi. El conjunt que forma el fons ingressat a la BC se centra en l'obra de bibliòfil de Joan Perucho *Poemas para un libro de Amèlia Riera*. Inclou els dibuixos preparatoris, les matrius i la darrera versió, de 2017-2018, de les estampes d'aquesta obra, així com algunes de l'edició original de 1984. Dins del món del gravat se solen conservar les estampes; en segon lloc, les matrius i, molt rarament, els dibuixos preparatoris; per tant, aquesta sèrie completa de dibuixos és d'una gran raresa, valor que es veu incrementat pel fet que són acompanyats de les matrius i les estampes.

La il·lustradora **Lisi Martín** (Barcelona 1944 -), formada a l'Escola Massana, inicià la seva trajectòria professional a Catalunya, a l'editorial Busquets, on es va especialitzar en postals i nades. Durant els anys vuitanta, després d'una visita a la Fira de Frankfurt, va començar a dibuixar per a l'editorial sueca Pictura Inc., per a qui ha dissenyat felicitacions de Nadal, any nou, pasqua, valentines, invitacions o felicitacions d'aniversari. Els seus personatges s'han reproduït en nines, escultures i ceràmiques, principalment a Suècia i els EUA. Del donatiu que ha fet a la BC, cal distingir fonamentalment els dibuixos originals per a nades i felicitacions.

La pintora **Pietat Fornesa** (Lleida, 1915 – Barcelona, 1967) començà els estudis a l'Escola de Llotja, però els va abandonar a causa de la Guerra Civil. El 1937 és va casar amb el músic Joaquim Homs. Va acabar la seva formació a l'Escola Superior d'Art de València i va col·laborar en l'economia domèstica venent composicions amb paper retallat. El 1942, ja a Barcelona, treballà esporàdicament com a il·lustradora de llibres infantils per a l'editorial El Zodíaco. Va defugir sempre mostrar la seva obra, que s'ha divulgat després del seu traspàs. El fons de la BC va ingressar el 2014 i el 2018 s'ha incrementat amb 13 dibuixos originals de la seva maduresa artística; es tracta d'obres molt ben realitzades que es mantenen al marge del dilema entre figuració i abstracció, representatiu de la seva generació, que segueixen la seva pròpia línia discursiva.

Roser Pintó Fàbregas (Directora d'Unitat Gràfica)

Estampa d'Amèlia Riera

4. INICIATIVES DIGITALS

La Biblioteca de Catalunya impulsa i participa en iniciatives digitals tant pròpies com d'altres organitzacions.

4.1 Els fons patrimonials a Internet

ARCA

La BC impulsa el projecte [ARCA](#) (Arxiu de Revistes Catalanes Antiques), un portal d'accés obert que inclou publicacions periòdiques tancades que han estat representatives dins la cultura i la societat catalanes.

ARCA permet als usuaris accedir a les col·leccions senceres de les publicacions sense haver de perdre temps i esforços en la seva localització i consulta a diferents institucions. A més, facilita la recuperació i la preservació del patrimoni hemerogràfic català, ja que el fet de disposar de substituïts digitals dels documents minimitza l'ús dels originals i el seu desgast. En finalitzar l'any s'hi poden consultar 386 títols que contenen 2.409.148 de pàgines; ARCA compta amb 35 institucions col·laboradores.

Memòria Digital de Catalunya

La [Memòria Digital de Catalunya](#) és un repositori cooperatiu, coordinat pel CSUC i la BC que permet la consulta en accés obert de col·leccions digitalitzades de diferents institucions.

La seva principal finalitat és augmentar la visibilitat i consulta del patrimoni català. Conté uns 2 milions d'objectes digitals repartit en 160 col·leccions de 35 institucions participants.

En la MDC es poden trobar col·leccions digitalitzades de la Biblioteca de Catalunya d'incunables, manuscrits, llibres impresos, material gràfic, partitures, enquadernacions artístiques, cartells, fons fotogràfics, etc. Aquestes col·leccions estan obertes i s'hi estan incorporant nous documents digitalitzats.

Europeana

La Biblioteca de Catalunya és un dels socis col·laboradors del portal [Europeana](#), la biblioteca multimèdia digital europea. A més de proporcionar continguts (36.352 objectes digitals), la Biblioteca de Catalunya actua com a intermediària entre Europeana i altres institucions catalanes que hi aporten un total de 105.252 continguts a través dels seus repositoris digitals. Els repositoris que hi participen són:

- Memòria Digital de Catalunya (MDC)
- Cartoteca Digital, de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya
- Trencadís, de la Diputació de Barcelona
- Bipadi, de la Universitat de Barcelona

4.2 Participació ciutadana

Transcriu-me!!

[Transcriu-me!!](#) és una proposta de col·laboració adreçada als investigadors i ciutadans en general, que vol millorar l'accés als continguts digitals que publica la Biblioteca de Catalunya. Es basa en la complicitat entre les institucions i la societat, i compta amb el suport del CSUC (Consorti de Serveis Universitaris de Catalunya).

El mes de març s'ha finalitzat de transcriure la col·lecció *Correspondència d'Àngel Guimerà*, que conté 1.052 aplecs de cartes i 13 cartes soltes i que es va iniciar el mes de juliol de 2017.

4.3 Preservació digital

COFRE preservació digital

La Biblioteca de Catalunya ha implementat un pla de preservació digital que ha de garantir la perdurabilitat dels documents digitals que formen part de la seva col·lecció. Com a responsable de la preservació del patrimoni bibliogràfic a Catalunya la BC ha dedicat molts recursos a digitalitzar documents analògics, alhora que ha incorporat als seus fons documents creats directament en format digital.

El 2011 va entrar en funcionament el repositori de preservació COFRE que garanteix la perdurabilitat d'aquests documents.

Al llarg de 2018 s'hi han carregat 338.707 fitxers corresponents a 23.751 documents, que ocupen 8,43TB.

PADICAT

El portal [PADICAT](#) (Patrimoni Digital de Catalunya), del qual s'ha parlat en l'apartat Fons de la BC, s'encarrega de la preservació digital de la web catalana.

A final de 2018 conté 379.830 captures de 115.481 llocs web, que suposen 510 milions de fitxers amb un volum de 22,8 TB.

5. COL-LABORACIONS

En aquest apartat s'inclouen les institucions o entitats amb que la BC ha realitzat iniciatives i activitats cooperatives.

Abadia de Montserrat	ARCA	Accés a continguts digitals
AEDOM	Participació en la Comisión de Archivos Sonoros y Audiovisuales	Representació a organitzacions professionals
AELC	Premis de la Crítica Catalana	Activitat cultural
	Cartografies del Desig	Activitat cultural
	ARCA	Accés a continguts digitals
Ajuntament de Barcelona	Llegim al Jardí	Activitat cultural
Arxiu Nacional de Catalunya	Jornades sobre el Patrimoni Sonor i Audiovisual	Activitat professional
Arxiu Provincial Escola Pia de Catalunya	ARCA	Accés a continguts digitals
Associació Catalana d'Enginyers de Telecomunicació	Presentació de llibre	Cessió d'espai
Associació Joan Manén	Activitats de l'associació	Activitat professional
	CANTIC	Normalització de noms i títols
Ateneu Barcelonès	COFRE	Preservació digital
Barcelona Festival of Song 2018	Concert	Activitat cultural
Barcelona Piano Academy	Concert	Activitat cultural
Bibliotheksakademie Bayern	Pràctiques d'alumnes	Suport a la docència
BNE	Catalogació DL	Catalogació cooperativa
Bubulina Teatre	Recital poètic	Activitat cultural
Casa Museu Àngel Guimerà	Transcriu-me	Accés a continguts digitals
Centre Moral i Instructiu de Gràcia	ARCA	Accés a continguts digitals
Certamen Llobet	Concert	Activitat cultural
	ARCA	Accés a continguts digitals
COAC	CANTIC	Normalització de noms i títols
		Recuperació de fons personals d'escriptors catalans
Col·legi de Periodistes de Catalunya	Acte fons Huertas Clavería	
Consorti de les Drassanes	ARCA	Accés a continguts digitals
	Activitats de foment cultural per a alumnes del	
Consorti per a la Normalització Lingüística	CPNL	Suport a la docència
Coral Diaula	Concert	Activitat cultural
Coral Lavínia	Concert	Activitat cultural
CSIC	Conferència	Activitat cultural

	Fem memòria	Accés a continguts digitals
	Memòria Digital de Catalunya	Accés a continguts digitals
	PADICAT	Preservació digital
	RACO	Accés a continguts digitals
	<i>Transcriu-me!!</i>	Accés a continguts digitals
	RECERCAT Dipòsit de la recerca de Catalunya	Accés a continguts digitals
	CCPBC Catàleg Col·lectiu del Patrimoni Bibliogràfic de Catalunya	Catàleg col·lectiu
	CCUC Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya	Catàleg col·lectiu
	GEPA	Magatzem cooperatiu
CSUC (Consorti de Serveis Universitaris de Catalunya)	CANTIC	Normalització de noms i títols
Diputació de Barcelona	ARCA	Accés a continguts digitals
EBLIDA	European Bureau of Library Information and Documentation Associations	Representació a organismes internacionals
Editorial Adesiara	Presentació de llibre	Activitat cultural
Editorial Barcino	Presentació de llibre	Activitat cultural
Editorial Boileau	Presentació de llibre	Activitat cultural
	Concert	Activitat cultural
ESMUC	Pràctiques d'alumnes	Suport a la docència
Festival Soler	Concert	Activitat cultural
Fundació DAMM	Mecenatge per a la catalogació	Catàleg col·lectiu
Fundació Folch i Torres	ARCA	Accés a continguts digitals
Fundació GIN	Portal Humoristan d'humorisme gràfic	Accés a continguts digitals
Fundació Joan Manèn	Presentació CD	Activitat cultural
Fundació Josep Irla	ARCA	Accés a continguts digitals
Fundació Junta Constructora Temple Expiatori de la Sagrada Família	ARCA	Accés a continguts digitals
Fundació Martí Cristià	Presentació CD	Activitat cultural
Fundació Nous Horitzons	ARCA	Accés a continguts digitals
Fundació Roca Galès	ARCA	Accés a continguts digitals
ICUB-Arxiu Històric de la Ciutat	ARCA	Accés a continguts digitals
IFLA	International Federation of Libraries Associations and Institutions	Representació a organismes internacionals
	Acte d'homenatge a Quima Jaume	Activitat cultural
	Presentació Any Montserrat Abelló	Activitat cultural
ILC	Cartografies del disig	Activitat cultural

Institut Català de les Dones	CANTIC	Normalització de noms i títols
Institut Català de les Empreses Culturals (Filoteca)	ARCA	Accés a continguts digitals
La Perla 29	Teatre en l'espai d'Arts i Oficis	Cessió d'espai
Library of Congress	World Digital Library	Accés a continguts digitals
L'Observatori de l'Ebre	ARCA	Accés a continguts digitals
	Hispana	Accés a continguts digitals
Ministerio de Educación, Cultura y Deporte	Consejo de Cooperación Bibliotecaria	Representació a organismes
MNAC	CANTIC	Normalització de noms i títols
Observatori Cultural de Gènere	Recital Dia de les Escriptores	Activitat cultural
Òmnium Cultural	Presentació Premi Òmnium Millor Novel·la Catalana de l'Any	Activitat cultural
Palau de la Música Catalana	Conferència	Activitat cultural
	CANTIC	Normalització de noms i títols
Parlament de Catalunya	ARCA	Accés a continguts digitals
	Acte d'homenatge a Feliu Formosa	Activitat cultural
	Cartografies del desig	Activitat cultural
Pen Club Català	Afinitats compartides	Activitat cultural
Seminari Conciliar de Barcelona	Catàleg fons patrimonials	Catàleg col·lectiu
Servei de Biblioteques	Sessió de conductors de Clubs de Lectura	Cursos i conferències
TINTAMOTORA	Presentació llibres	Activitat cultural
	Conferència	Activitat cultural
UAB. Facultat de Filosofia i Lletres	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
UB. Facultat de Belles Arts	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
	Taula rodona	Activitat cultural
UB. Facultat de Biblioteconomia i Documentació	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
UB. Facultat de Geografia i Història	Pràctiques alumnes	Suport a la docència
UDG	Taula rodona	Activitat cultural
Universitat d'Andorra. CANTIC	CANTIC	Normalització de noms i títols
Universitat de València. CANTIC	CANTIC	Normalització de noms i títols
Universitat Ramon Llull. CANTIC	CANTIC	Normalització de noms i títols
VINSEUM	CANTIC	Normalització de noms i títols
Viquipèdia	Creació de continguts	Accés a continguts digitals

6. TREBALLAR A LA BC

El 2018 ha continuat el pla d'estades internes voluntàries de personal de la BC en altres unitats de treball diferents a l'habitual. Hi han participat 2 persones.

6.1 Comunicació interna

S'han portat a terme trobades periòdiques entre la directora i el personal de la Biblioteca (Espai de Trobada) amb l'objectiu de potenciar la comunicació. Així mateix, s'ha continuat la distribució del butlletí electrònic adreçat al personal de la BC (Comunicació a la BC) iniciada el 2004.

6.2 Estades internes

El 2018 han continuat les estades internes de treballadors de la BC que tenen com a objectius principals millorar el coneixement de la Biblioteca, les relacions personals i les habilitats i competències personals.

2 persones han fet una estada en altres unitats de treball. La valoració en funció de la utilitat des del punt de vista personal ha estat de 4 sobre 5, i en funció de la utilitat per a la feina habitual de 3,5 sobre 5.

Tots els participants repetirien l'experiència. L'aspecte més valorat és conèixer el funcionament d'una altra unitat i canviar de rutina.

6.3 Cap a RDA

El 2016 es va iniciar la implementació de les RDA (Recursos, descripció i accés), la nova norma de catalogació que substitueix les Regles angloamericanes, a les biblioteques de Catalunya.

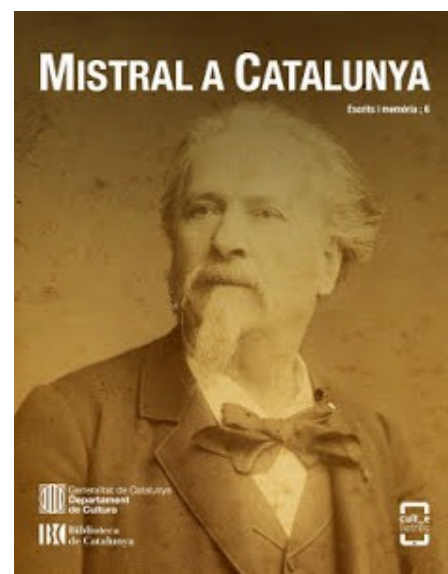
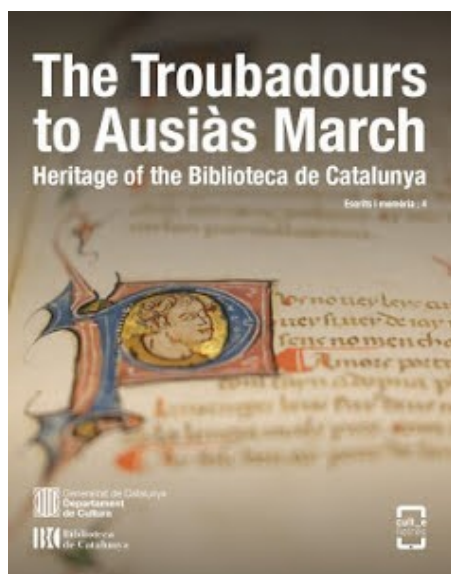
El Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya, la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona, l'Àrea de Biblioteques, Informació i Documentació del CSUC i el Servei de Normalització Bibliogràfica de la Biblioteca de Catalunya, actuant com a coordinador, han treballat conjuntament per a aproximar les seves pràctiques catalogràfiques.

El 2018 a l'apartat de la web dedicat al [canvi a les RDA](#) s'ha continuat la incorporació de continguts d'interès, especialment les seccions de "Formació" i "Parlem-ne".

7. PUBLICACIONS

La Biblioteca de Catalunya desenvolupa la seva política específica de publicacions, tant edicions pròpies com coedicions.

- *Emili Salut i Payà, un músic al gulag*. (Mínima; 16)
- *Haidé. Estudis maragallians*. Butlletí de l'Arxiu Joan Maragall. Núm. 7. Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 2018. (publicació electrònica)
- *Mistral a Catalunya*. Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 2018. (Escrits i memòria; 6) (llibre electrònic)
- *The troubadours to Ausiàs March*. Barcelona: Biblioteca de Catalunya, 2018. (Escrits i memòria. Anglès; 4) (llibre electrònic)

8. AGRAÏMENTS

La Biblioteca de Catalunya incrementa constantment el seu patrimoni gràcies a la generositat de les persones, organitzacions, entitats, institucions, etc. que hi han fet donacions. En el web de la BC es pot consultar la llista de donants, tant particulars com entitats.